

Varkenshouder Christophe Decaigny: 'Niet het best, wel het meest optimaal produceren'

Eerst bufferen, dan bouwen

Investeren en dan weer een buffer opbouwen. Zo houden Christophe Decaigny en Griet Brille uit Izegem hun bedrijf in crisistijd staande. 'Pas als ik anderhalve keer de aflossing aan de kant heb staan, spreek ik weer over nieuwe investeringen.'

tekst **Annelies Debergh**

Hoe wij anticiperen op crisis-situaties in de varkenssector? Goed onderwerp, het lijkt de jongste tijd wel of alleen de zuivelsector nog moeilijke tijden kent.' Christophe Decaigny uit Izegem antwoordt kritisch aan de telefoon. Met zijn achtergrond in de Groene Kring en Boerenbond is hij gewend het woord te nemen. Zijn vraag is om 's avonds af te spreken. Het klinkt verontschuldigend: 'We zijn deze week net met de bovenbouw van onze nieuwe varkensstal begonnen.'

Tegen de donkere avondlucht geeft een schim van een indrukwekkende bouwkraan de plaats van de afspraak aan. 'We willen uitbreiden van 180 naar 350 zeugen.' Christophe Decaigny (30) doet meteen de bedrijfssituatie uit de doeken. Zijn vrouw Griet

Brille (28) schuift ook aan tafel. Griet werkt buitenshuis, maar springt op het bedrijf van haar man regelmatig bij. 'We bouwen nu een nieuwe dracht- en kraamstal. De huidige kraamstal bouwen we om naar biggenbatterijen.'

Buffer opbouwen

De overname van het bedrijf dateert van oktober 2004. 'We namen in één keer over, de aankoop gebeurde in twee keer', legt Christophe Decaigny uit. Het eerste daaropvolgende jaar was matig wat betreft de varkensprijzen, 2006 was een goed jaar. 'In het begin hebben we niet zoveel ondernomen. We hebben ons eerst gefocust op het stroomlijnen van de arbeidsprocessen. De betere varkensprijzen van 2006 zorgden ervoor dat we meteen het tweede deel van het bedrijf konden kopen. Zo was heel het bedrijf van onszelf.'

Het verhaal van het gezin Decaigny is er een van stapsgewijs investeren. De volgorde van investeren, aflossen en vervolgens weer reserves opbouwen voor een nieuwe uitdaging aan bod komt, wordt steevast gevolgd. 'Toen ik overnam, kreeg ik van mijn vader de raad mee pas aan nieuwe investeringen te denken als je anderhalve keer het af te lossen kapitaal op je rekening hebt staan. Tot nu toe heb ik me daar altijd aan gehouden.'

De cyclische beweging in de varkensprijzen komt ter sprake. 'In de varkenssector kennen we al langer diepe dalen en hoge pieken. Het is belangrijk om genoeg buffer te hebben tegen slechte tijden. Dat moeten melkveehouders met het wegvallen van de beschermde markt nog leren.'

Decaigny verwijst naar de huidige situatie in de varkenshouderij. 'In de zomer van 2008 begon een stille opgang. Na twee maanden gooide de financiële crisis roet in het eten. Door de technische cijfers erg goed op orde te brengen, is de draagkracht van ons bedrijf van meet af aan flink vergroot. Dat helpt, net als veel andere kleine managementzaken, om moeilijke tijden het hoofd te bieden. 'We vervoederen al verschillende jaren onze eigen mais en tarwe en halen op voedervlak een behoorlijk prijsvoordeel. Toen in 2007 de grondstoffen erg duur waren, zat ik nog met een maisvoorraad van 2006. Dat nivelleerde de kostprijs.'

Autonomie op veel vlakken staat centraal in de bedrijfsfilosofie. Het zelf vermengen van voeders is vanuit die visie gegroeid. De groenteteelt werd volledig geschrapt, mais en tarwe kwamen in de plaats. 'Zo kon de grond ook iets bijdragen aan het totale bedrijfsrendement. De oppervlakte mais is verder gegroeid, zodat nu elke groep varkens gedeeltelijk eigengeteelde mais krijgt.'

Stefaan Van Lerberghe: 'Hopen op betere tijden'

'De varkenssector kampt nu al drie jaar met een moeilijke economische situatie.' Stefaan Van Lerberghe, specialist varkenshouderij bij Boerenbond, spreekt van moeilijke tijden in de sector. 'Normaal wisselen goede en slechte jaren elkaar af in een driejaarlijkse varkenscyclus. De economische crisis gooide roet in het eten en de export van varkensvlees kwam onder druk te staan. Zo is de sector van de ene dip in de andere put gerold.'

Voordeel is volgens hem dat de sector

in de loop der jaren heeft leren bufferen. 'Varkenshouders kunnen één slecht jaar overbruggen. Daar hebben ze mee leren omgaan. Nu duurt de crisis te lang: oudere bedrijfsleiders eten een deel van hun financiële reserves op, jonge bedrijfsleiders staat het water aan de lippen.'

Door het zelf mengen van voeders of de afzet te regelen proberen varkenshouders zoals Christophe Decaigny grote kostenposten weg te werken en de opbrengst te verhogen. 'Maar dergelijke

initiatieven van een eigen afzetmarkt zijn vooral voor enkelingen weggelegd. Het gros van de bedrijven probeert vooral de technische resultaten goed op peil te houden en hoopt op betere tijden door een opleving van de markt of Europese exportrestituties.' Het knaagt bij veel varkenshouders dat de Europese overheid de ogen sluit voor de varkenscrisis, geeft Van Lerberghe nog aan. 'Voor melkveehouders is meteen exportsteun uitgetrokken. Varkenshouders blijven voorlopig in de kou staan.'

Varkenshouder Christophe Decaigny: 'Zoveel mogelijk autonomie nastreven'

'Mijn vader heeft ook op het vlak van mestafzet onafhankelijkheid nagestreefd. We verwerken onze eigen mest.' Christophe verwijst daarmee naar het nauwe samenwerkingsverband met zijn vader. Grond aankopen is niet aan de orde, zegt hij. 'In ieder geval niet in het kader van onze bedrijfsvoering. In grond investeren gebeurt pas als dat echt kan of als het moet.'

Autonomie aan afzetkant

Het varkensbedrijf investeerde ook in de afzet. Door de nauwe samenwerking met een lokale vleesversnijder voor de afzet van een deel van de vleesvarkens houdt het bedrijf wat beter grip op de keten. Decaigny richtte bovendien twee jaar geleden het varkenslabel Pigfijn op. Onder dat label levert hij varkens met extra kwaliteit af. 'Ook dat is weer een voorbeeld van de autonomie vergroten. Het maakt het bedrijf sterker en zorgt dat er meer ademruimte is op moeilijkere momenten.'

Ook over uitbreiding heeft Decaigny goed nagedacht. 'We wilden uitbreiden maar liepen qua arbeid tegen een grens aan. Dan ga je stilaan kijken wat voor toekomst je voor ogen hebt. Uitbreiden leek ons een noodzaak om ook in de toekomst te overleven. We kunnen groei nu aan; dan moeten we de stap ook zetten.'

Decaigny verwijst naar het verleden. 'In 2006 hadden we een veel betere economische context. Toen hebben we heel hard getwijfeld over groei. Hadden we destijds de stap gezet, dan was dat veel minder beredeneerd dan nu. Ook al is de situatie veel slechter, toch voelen de plannen veel beter aan.' Wat het verschil maakt in de beleving? 'We hebben voldoende tijd genomen om in het bedrijf te groeien. We zijn veranderd naar een meerwekensysteem, we hebben betere resultaten en de arbeid is efficiënter ingezet.'

De arbeid blijft ondanks de uitbreiding onveranderd op dezelfde anderhalve volledige arbeidskracht. 'Omdat we straks volledig automatisch voeren en ook voer mengen, blijft de totale arbeidstijd gelijk. Bovendien staat de automatisering weer gelijk aan meer mogelijkheden en betere opvolging van de dieren.'

Cijfers blijven belangrijk. De kritische kostprijs houdt Christophe Decaigny goed in de gaten. 'Het gaat erom zo optimaal mogelijk te produceren. Ik hoef niet de meeste biggen per zeug te hebben. Het is niet mijn bedoeling om de beste te zijn. Ik wil gewoon het meest optimaal produceren.'